

נחלת אבותינו

חריש

עלון להפצת מסורת ומנהגי תימן המופץ ע"י עמותת "אחוות אחים" בנשיאות פוסק עדת תימן מרן הגאון רבי יצחק רצאבי שליט"א

פרשת האזינו | כיפור - סוכות - שמחת תורה | בשל"ג לשרות

הרב יאיר שרפי הי"ו

ותשובה ותפילה וצדקה

נוהגים לומר את מזמור כ"ז בתהילים, ברוב קהילות ישראל בסיום תפילת שחרית ובין מנחה לערבית, מתחילת חודש אלול עד יום הושענא רבה.

במזמור זה אומר דוד המלך ע"ה (כזג) "אם תחנה עלי מחנה לא ירא ליבי, אם תקום עלי מלחמה בזאת אני בוטח". דוד המלך ע"ה, בוטח ב"זאת" ובגמטריא 408.

דהיינו, דוד המלך אומר לנו שב"זאת" אפשר להינצל מכל צרה. ומהו "זאת"?

תפילה = קול = 136 = בגמטריא | צדקה = ממון = 136 בגמטריא | תשובה = צום = 136 בגמטריא. ושלושתם ביחד שווים 408. זאת אומרת, שבצירוף שלושה דברים אלו יחד, דוד המלך בוטח שינצל.

בהמשך אומר דוד המלך (תהילים צב, ז): "איש בער לא ידע וכסיל לא יבין את זאת".

בער בגמטריא 272 - בא ללמדנו שאפילו שניים יחד אינם מספיקים - תפילה וצדקה בלבד או צדקה ותשובה בלבד או תפילה ותשובה בלבד

כשאומרים ב"ונתנה תוקף" את המילים "ותשובה ותפלה וצדקה מעבירין את רוע הגזרה", כולם קוראים בקול גדול וברגש. ומדוע?

ה"יסוד ושורש העבודה" כותב שכשאנו אומרים "ותשובה ותפילה וצדקה" אזי במילה "ותשובה" נקבל על עצמנו תשובה שלימה, בתיבת "ותפילה" נתפלל תפילה קצרה בעמקי לבבנו ובתיבת "וצדקה" נקבל על עצמנו בלב לתת צדקה. נמצא שבשעת אמירת מילים אלו לא רק שמזכירים מה הם הדברים המבטלים את רוע הגזירה, אלא עושים פעולה מבטלת, וזה מה שגורם לכוונה מיוחדת, להתרגשות ולהרמת הקול. תכתבו בספר החיים ובספר הזכרון ובספר מחילה וסליחה וכפרה, א.כ.י.ר.

כניסת שבת: 18:14

יציאת שבת: 19:19

פעילויות העמותה

כולל אברכים "פרי צדיק" בראשות הרה"ג משה רצאבי שליט"א

כולל ערב

הפצת עלוני "נחלת אבותינו"

הפעלת 2 בתי כנסת

"עץ חיים" נוסח בלדי

"שתילי זתים" נוסח שאכוי

שיעורי תורה

דף היומי, הלכה ואגדה

פעילויות והפעלות לילדים

גמ"חים

תהילים לילדים

מתוך שלחן ערוך המקוצר של מרן הגאון רבי יצחק רצאבי שליט"א

אין לך אדם שאין לו שע"ה

הלכות

סימן קי"ב - הלכות ערב יום הכפורים

מבין כי יותר קרוב שיתפייס עלידי אמצעי, יעשה עלידי אמצעי. והאיש אשר מבקשים ממנו מחילה, ימחול בלב שלם ולא יהא אכזרי, כי אין זה ממדת ישראל אלא ממדת עשו, שעליו נאמר ועברתו שְׁמֶרָה נָצַח. וכן הוא אומר על הגבעונים לפי שלא מחלו ולא נתפייסו, והגבעונים לא מבני ישראל המה. אבל דרכם של זרע ישראל הוא להיות קשה לנעוץ ונוח לרצות, וכשהחוטא מבקש ממנו למחול ימחול בלב שלם ובנפש חפה, ואפילו הצר לו הרבה לא יקום ולא יטור. ואדרבא אם החוטא אינו מתעורר לבא אליו לבקש מחילה, יש לו להאיש הנעלב להמציא את עצמו לאותו שחטא, כדי שיבקש ממנו מחילה. ומי שאינו מעביר שגאה ביום הכפורים, אין תפילתו נשמעת חס ושלום. וכל המעביר על מדותיו, מעבירין לו על כל פשעיו:

[ה] אם מת האיש אשר חטא לו, מביא עשרה אנשים (כדי לצרף שכינה אתם, שבזה יש יכולת שתימצא שם נפש המת בשעת הנכנת החי ויודיו לה, ובה תתרצה נפש המת למחול) ומעמידם על קברו ואומר, חטאתי לאלהי ישראל ולפלוגי זה שחטאתי לו. והם ישיבו לו מחול לך, מחול לך, מחול לך. ויש לו לילך יחף, גם יש לו לפרט את החטא אם אינו בזיון למת. אם קבר המת הוא חוץ לשלש פרסאות ממקום שדר בו החוטא, אינו צריך לילך בעצמו לשם, אלא ישלח שלוחו לבקש מחילה, והשלוח יקח שם עשרה אנשים, וילך על קברו ויאמר, הנני שליח של פלוני

[א] ערב יום הכפורים, מנהיגו לומר באשמורת כל הסליחות והויודיים כשאר הימים, חוץ מנפילת פנים [ויש מדלגים מן למתודה חטאתיו וכו'] מפני שזה כהקדמה לנפילת פנים, שאומרים בו נְפֹלָה נא ביד י"ן, ובתפילה אומרים מזמור לתודה וכן אבינו מלכנו אבל לא נפילת פנים ולא למנצח.

[ב] מה שנוהגים בשאר קהילות לעשות כפרות בערב יום הכפורים בתורנגולים או בכסף ואומרים עליהם תחינות ופסוקים, אינו נהוג אצלנו:

[ג] מצוה לאכול ולשתות בערב יום הכפורים, ולהרבות בסעודה, שהוא נחשב כמו יום טוב. וכל האוכל והשותה אז לשם מצוה, נחשב לו כאילו התענה תשיעי ועשירי:

[ד] עבירות שבין אדם לחבירו אין יום הכפורים מכפר עד שירצה את חברו. שנאמר מכל חטאתיכם לפני יי' תטהרו. כלומר חטאתיכם שהם לפני ה' בלבד, יום הכפורים מכפר. אבל מה שבין אדם לחבירו, אין יום הכפורים מכפר עד שירצה את חברו. לכן צריך כל אדם לדקדק שאם יש בידו ממון של אחרים שלא כדון, יחזיר לו ויפייס אותו. ואם יש בידו ממון שהוא מסופק בו אם הוא שלו עלפי הדין או לא, יודיע לחבירו שהוא רוצה לעמוד עמו מיד לאחר יום הכפורים לדין תורתנו הקדושה, ויקבל על עצמו לקיים כאשר יצא מפי הביתדין. וגם אם לא חטא נגד חברו אלא בדברים, צריך לפייסו, ומחוייב ללכת בעצמו לפייסו. אך אם קשה עליו, או שהוא

<< המשך בעמ' הבא

הפסיק מלאכול בעוד היום גדול, מותר לו לאכול או לשתות אחר כך, כל זמן שלא קיבל עליו את התענית. ועדיף שיתנה קודם ברכתהמזון ויאמר בפירוש, או לכל הפחות יהרהר בלבו, שאינו מקבל עליו עדין את התענית:

[יא] מותר להטמין בערב יום הכפורים לצורך מוצאי יום הכפורים כדרך שמטמינן מערב שבת לשבת, כדי שימצא סעודתו מוכנת מיד: [יב] ראוי לשלם נדריו לביתהכנסת (וכן לשיבות וליתר מוסדות התורה), עד ערב יום הכפורים, כדי שתושלם הוייתן שלמלאכים שנוצרו מנדריו ויעמדו לו למליצי יושר:

[יג] כתוב לקדוש י"י מכובד, ודרשינן זה יום הכפורים שאין בו אכילה ושתייה, מצוה לכבדו בכסות נקייה וכל מיני כיבודים. לכן מציעין בביתהכנסת מצעות נאות, ומרבין באור משום שנאמר באורים פָּדוּ י"י, ומתרגמינן בפנסיא יְקָרוּ י"י:

[יד] יש אומרים שצריך לפרוס בבית מפה יפה על השולחן כמו בשבת, ואין מנהגינו כן.

[טו] יש נוהגים להדליק נרות בבית כמו בערב שבת, טוב לעשות כן, אא"כ המנהג באותו מקום שלא להדליק. ואין לברך על הדלקה זו [יש שנהגו לברך], וכל שכן שאין לברך אז שהחיינו. ואם חל יוהכ"פ בשבת חייבים הכל להדליק, ומברכין "להדליק נר שלשבת" ואין מוסיפין "ושליום הכפורים" [והנוהגים לברך כדלעיל, מוסיפים זאת]: [טז] נוהגין ללבוש הבגדים היקרים, ויש לובשים לבן דוגמת מלאכי השרת. ויש לובשים בגדי פשתן לבנים תכריכי יום האחרון, שעלידי זה לב האדם נכנע ונשבר. גם הנשים לובשות בגדיהן היקרים לכבוד היום:

[יז] טוב שהאב והאם יברכו את הבנים ואת הבנות, קודם שהולכים לביתהכנסת, שאז כבר חלה קדושת היום ושערי רחמים נפתחו. ויתפללו בברכה זו שיכתבו לחיים טובים, ושיהא ליבם נכון ביראת ה'. ויתחננו בבכי ובדמעות שתקובל תפילתם, וגם הבנים והבנות יתעוררו ללכת בדרך טובים וארחות צדיקים ישמרו. ויקדימו לעשות כן בעוד היום גדול, כי לעתערב ראוי שיהיו נכונים לקבל קדושת היום בהשקט וישוב הדעת:

[יח] כשלוש הטלית מבעוד יום, מברך עליו. ואם נתאחר עד בין השמשות, לא יברך עליו:

מודה ברבים ששלחני פלוני לומר שחטא לאלהי ישראל וכו'. אם חרף אדם לאחר מותו, אינו צריך לילך על קברו, אלא יבקש ממנו מחילה במקום שחרפו. ואם הוציא עליו שם רע, צריך לקבל על עצמו תשובה, לפי שעבר על איסור חמור של הוצאת שם רע על המתים: [ו] מצוה על כל אדם לטבול במקוה כשרה בערב יום הכפורים. וראוי לדקדק שלא תהא עליו שום חציצה. ועדיף שתהיה הטבילה לאחר חצות היום. ואין מברכין על טבילה זו, וגם אין לומר אז וידוי. ודי בטבילה אחת, ואם טובל ג' פעמים או יותר הרי זה משובח. ואין אצלינו מנהג ללקות:

[ז] מי שהוא אבל רחמנא ליצלן, אפילו באמצע השבעה, יכול לרחוץ ולטבול אפילו בחמים, כמו שעה או שתי שעות קודם הלילה, כי יוהכ"פ מבטל השבעה. אך שאר כל דיני אבילות, כגון ישיבה על גבי קרקע ובלא מנעלים, נוהג עד הלילה, ויש מי שמיקל:

[ח] קצת נוהגים להדליק נר אחד לכל אדם. מפני שביום הכפורים ירד משה עם הלוחות השניות, והתורה נקראת נר. ועוד נר אחד בשביל נשמות אביו ואמו שמתו, לכפר עליהם. וטוב שר אחד יהיה בביתו שידלוק עד שעת ההבדלה ויבדיל עליו, ואחד בביתהכנסת:

[ט] מקדימים ללכת לביתהכנסת להתפלל מנחה (ואין נוהגין ללבוש אז בגדי שבת) וכשמסיים כל אחד תפילת הלחש, מתודה כל הודיו וחוזר ש"צ התפילה ואינו אומר הודיו. ובבלדי נוהגים להתפלל תפילה אחת, הש"צ בקול רם והקהל עמו בלחש, ובסיום התפילה אומר הודיו בקול רם והם אומרים עמו. והטעם כדי לצאת ממחלוקת, מפני שיש פוסקים שסוברים שגם הש"צ צריך לומר הודיו בחזרת התפילה. ולאחר תפילת המנחה, אומרים אבינו מלכנו אם יש פנאי, בין כשחל יום כפור בחול בין כשחל בשבת, ואומר הש"צ קדיש תתקבל, וחוזרים לבתיהם:

[י] לפנות ערב אוכלים סעודה המפסקת, (ולא נוהגים לטבל פרוסת המוציא בדבש). ואין לאכול בסעודה זו אלא דברים שהם קלים להתעכל, כגון בשר עוף. וכן לא יאכל ולא ישתה דברים המחממים, כגון מאכלים המתובלים בשמנים וכרכום, וכן ביצים וחלב חם ודגים ויין, ושום צלוי או מבושל. וצריך ליזהר מאד להוסיף מחול על הקודש, דהיינו שיפסיק לאכול מבעוד יום קצת קודם בין השמשות (ויתר האיסורים). וטוב להקדים להפסיק כחצי שעה קודם. ואם

מוסר השכל באדיבות המחבר הרב גלעד צדוק

בקהילת דמאר חי תלמיד חכם ושמו ר' סאלם הכרי זצ"ל. הוא עשה תורתו קבע ומלאכתו עראי, והיה עניו ושפל רוח, היה רגיל לשבת בתעניות בימים שני וחמישי, ובפרט בחודש אלול.

כבר בצעירותו היה בעל השגות רוחניות גבוהות. מסופר, שלאחר חתונתו, בשבת השנייה, כאשר בביתו היו מתנות וכסף מהחתונה, נכנסו לביתו שלושה גנבים. הכלה הצעירה ששמעה את קולות הגנבים, פחדה. אמר לה בעלה החתן: "אל תפחדי, תני לי את הספר" (שם הספר לא ידוע). לקח את הספר והחל קורא בו. לפתע אירע דבר פלא, הגנבים התייבשו במקומם. החלו הגנבים מתחננים על נפשם, באמרם לר' סאלם: "אנחנו מבקשים את סליחתך. תן לנו רשות לצאת". התיר להם ועזבו את הבית.

לר' סאלם הכרי לא היו בנים כי אם שלושה בנות. כל ימיו השתוקק לזכות בבן זכר, אך הוא נפטר לבית עולמו מבלי שיניח אחריו בן. אחת מבנותיו הייתה מרבה לבכות על כך שאביה לא זכה לבן. לילה אחד, בחלומה והנה היא שומעת קול האומר לה: "חממה, קומי. למה את בוכה על אביך שלא היה לו בן?". קמה ויצאה לרחוב, והנה שוב היא שומעת קול האומר לה: "הביטי למעלה, הנה אביך מלאך בשמים". האשה העידה כי ראתה את דמות אביה בשמים, ומאז לא בכתה עוד.

מכאן אנו למדים, שהעיקר תורה ומעשים טובים, שהם עומדים לו לאדם בעולם הנצח, כמו שנאמר: "והלך לפניך צדקך", אלו תורה ומעשים טובים. וגם מי שלא זכה לבנים, אל יפול ליאוש, כי מניין לו שאילו זכה לבנים היו הבנים מהוגנים. ולא עוד אלא שידוע כי האב נענש על מעשי בניו. ועוד, שהן הם מפלאות תמים דעים ולו נתכנו עלילות.

יש נוהגין מאחרי ר"ה עד יוהכ"פ ועד בכלל וכן החזן הוצאת ס"ת ביום הכיפורים

כל הוספות שמורות למערכת "תולדות אבותינו" אין לשכפל ולצדם ללא רשות מכתב מסערת העלון

מי שבירך אבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב הוא יברך את כל עמו ישראל, ובפרט כל התורמים והמסייעים בהפצת מסורת אבותינו נע"ג עדת קדש תימן המעטירה ובכללם השמות המוזכרים כאן שייזכו לכל הברכות האמורות בתורת משה סייענתא דשמיא בבריאות איתנה ונהורא מעליא פרנסה בשפע אושר ועושר אריכות ימים ושנים בטוב ובנעימים א.כ.י.ר

- יהודית רז בת יחיא הזמי לרפואת
- נתנאל בן אליה ואורטל חלא לרפואת
- שולה בת לולוה (מרגלית) לרפואת
- שלום בן משה לרפואת
- יונה קהתי בת משה ושרה לרפואת

מתוך ספר בנין משה חלק ב'

פרק ששי - דיני עציצים וטלטלות

הרה"ג משה רצאבי הי"ו
ראש הכולל "פרי צדיק"

משום חורש ומשום זורע. ועפר זה שנשפך אסור לטלטלו משום מוקצה. וכן אסור לזקוף את העציץ להחזירו על עמדו, משום זורע. ולכן יניחנו כך ולא יגע בו עד מוצאי שבת:

טלטול כד מים ובתוכו ענפים

(ג) כד מים של זכוית או של פלסטיק או של מתכת, ובו ענפי בשמים ופרחים וכיוצא בהם, מותר לטלטלו בכל אופן, ואין בו לא משום זורע ותולש, ולא משום מוקצה. ולפי מנהגינו גם אם המים מתנדנדים והפרחים נפתחים מותר:

להוציא ולהחזיר ענפים שהשרישו בתוך המים

(ד) מותר להעמיד בשבת ענפי ריחאן וכיוצא בהם בכלי שיש בו מים כדי שלא יכמושו. וכן מותר להוציאם להריח בהם וכדומה ולהחזירם לשם בשבת (וכמו שנתבאר לעיל פרק ד' סעיף כ'): אמנם אם היו הענפים מונחים במים קודם שבת כמה ימים והוציאו שרשים, אסור להוציא בשבת אותם ענפים שהשרישו מן המים. ואפילו אם דעתו להוציאם ולהחזירם למים מיד אסור. וכן אם יצאו הענפים שהשרישו מן המים, וכגון שנשפך הכלי עם המים שבו, אסור להחזירם למים משום זורע:

גידולי מים

(טו) גידולי מים שעושים בזמנינו, שנותנים במים חמרים כימיים ונותנים שם מיני זרעים לנוי או לריח או לאכילה, והם גדלים שם בטוב כמו באדמה, וכן "מצעי נבטים" וכיוצא בהם, הזורע שם בשבת דינו כזורע באדמה וחייב, והמוציאם מן המים או שתולש מהם אחר שהשרישו בתוך המים חייב משום קוצר:

אילן הנטוע בעציץ
(ט) אילן הנטוע בעציץ, אף אם העציץ אינו נקוב דינו כנקוב, ששרשי האילן חזקים ומפעפעים אותו. במה דברים אמורים בעציץ העשוי מחרס או מעץ ששרשי האילן יכולים לנקוב אותו, אבל אם העציץ ממתכת או מזכוית או מפלסטיק קשה, אין דינו כנקוב ומותר לטלטלו:

ומכל מקום אם הוא אילן גבוה, אין לטלטלו ולהשתמש בו בכל אופן, משום גזירת אין משתמשים באילן בשבת כלל שמא יעלה ויתלוש (כדלקמן בפרק ז'): **דין מוקצה בעציץ**

(י) ודע שבכל האופנים שאמרנו שמותר לטלטל את העציץ, אין הדברים אמורים אלא בעציץ שרגילים לטלטלו להשתעשע בו לנוי או להריח בו, או שחישב עליו מבעוד יום לטלטלו בשבת. אבל אם אין רגילים לטלטלו ולא חישב עליו, אסור לטלטלו בכל אופן מחמת העפר המוקצה שבו, וכמו שנתבאר להלן בדיני מוקצה מחמת גופו: **כָּלֵל הַעוֹלָה בַּעֲצִיצִים הַמְצוּיִים בְּזַמְנֵינוּ**

(יא) מכל האמור בסעיפים הקודמים, נמצאנו למדים שברוב עציצים שבזמנינו שבדרך כלל הם מפלסטיק, וגם אם הם נקובים הרי מניחים תחתיהם קערה או צלחת [שאינה נקובה] כדי לקבל מימיהם, מותר לטלטל את העציץ עם הקערה שתחתיו לכל מקום שירצה. וגם אם הענפים שבו יוצאים מחוץ לעציץ. ובתנאי שרגילים לטלטלם, או שחישב עליהם מבעוד יום לטלטלם: **עציץ שנפל על צידו**

(יב) עציץ שנפל על צידו ונשפך ממנו העפר, אין להחזיר העפר לתוכו

פרשת וילך

כתוב בתורה "ועתה כתבו לכם את השירה הזאת"

יואל פרחי נ"י

בפסוק זה התחייבנו במצוות כתיבת ספר תורה. מצווה זו היא האחרונה בתר"ג מצוות, אבל בהמשך הפסוק, אנו למדים שלא יוצאים ידי חובה בכתיבה בלבד, אלא יש להמשיך את הפסוק שכתוב בו "ולמדה את בני ישראל שימה בפיהם". מבחינה זאת היא חשובה כמצווה ראשונה, שעל ידי כתיבת ספר תורה יש אפשרות ללמוד תורה ולקיים מצוות. ואין מצווה זאת כשאר המצוות, אלא מצווה כללית, שמכוחה מתנהלים אורחות חיינו. כי בספר התורה כתוב לא רק מצוות והלכות אלא תוכנית חיים מסודרת, כמו שכתוב "בעבור אבותינו שבטחו בך ותלמדם חוקי חיים".

מתי יש לחשוש למראית העין?

מאת הרב דניאל אהרון הי"ו

דרבנן. אבל הרש"ל והש"ך חלקו: שגם באיסור דרבנן בעינן היכר ולכן צריך שיתן שקדים לצד המאכל וכתב הפתחי תשובה בשם הנחלת צבי: גם לרש"ל והש"ך מה דבעינן היכר גם באיסורי דרבנן דווקא בסעודות גדולות וכד' אבל בביתו אין צריך היכר (שרק באיסורי דאורייתא אמרינן שמה שאסור משום מראית העין אסור גם בחדרי חדרים) וכן כתב בהוראה ברורה: דראוי להחמיר בסעודות גדולות וכד' אבל בביתו אין להחמיר כלל אבל בבשר בהמה בחלב שקדים שאיסור בהמה בחלב הוא דאורייתא אין להקל אפי' בביתו ומ"מ אם רוצה לשתות חלב שקדים אחר אכילת בשר אין לחוש כלל וכן פסק ביביע אומר: להתיר לשתות חלב סינטטי לאחר אכילת בשר בהמה ובצירוף שהתפרסם הדבר שיש חלב סינטטי וה"ה לגלילות ועוגות פרווה שנראות כחלביות.

למדנו השבוע: שנחלקו בית שמאי ובית הלל, האם מותר לטלטל סולם ביום טוב בשביל לטול יונים מהקן לסעודת יום טוב, שלדעת ב"ש הדבר אסור, ולדעת ב"ה מותר. **השו"ע פסק:** (אור"ח סימן תקיח' ס"ד) מותר לטלטל ביו"ט סולם של שובך משובך לשובך אפילו ברשות הרבים כיון שניכר שהוא סולם של שובך, אבל סולם של עליה אסור בטלטול. והטעם לאיסור הוא משום מראית העין שהרואה אותו מטלטל סולם של עליה יאמר דלהטיח גגו הוא צריך, ואפילו ברשות היחיד אין לטלטל סולם של עליה, דכל מה שאסרו חכמים משום מראית העין אסור אפילו בחדרי חדרים. **והנה בדין מראית העין פסק השו"ע:** (ור"ד סימן סו') דם דגים אע"פ שהוא מותר באכילה, אם קיבצו בכלי אסור משום מראית העין. ולכן אם ניכר שהוא דם דגים, כגון שהניח בו קשקשים שאז אין בו חשש מראית העין מותר. **והרמ"א פסק:** ע"פ דין זה שאם מבשל בשר בהמה בחלב שקדים אע"פ שהדבר מותר באכילה מ"מ צריך להניח שקדים משום מראית העין שיהיה ניכר שאין זה חלב בהמה אבל אם מבשל עוף כיון שאיסורו מדרבנן אין צריך להניח שקדים. והיינו שלמד שאין לאסור מפני מראית העין אם יטעו בו שעובר רק על איסור

**להצלחת
רפאל איתמר בן סמי**

**להצלחת
יוסף מעודה ומשפחתו**

**לרפואת
אחינועם בת סעדיה אקוע**

**לרפואת
חיים בן שמעון אקוע**

**לרפואת
דורון בן סעדיה אחרק**

**להצלחת
זאב בן מיכאל קטיעי**

**להצלחת
אברהם בן מיכאל קטיעי**

צורת אתרוג

(שע"ה ח"ג סי' קי"ז ס' ח' - בארות יצחק על פסקי מהר"ץ הל' לולב ס"ק ק"י, הובא במהדורה חדשה בקונטרס האתרוג התימני במאמר עץ פרי עמי י"ב, י"ג)

1. אתרוג תימני ללא חשש הרכבה - כולו קֶשֶׁר בלא פלחימיץ בפנים. ואין בין תוך הקליפה לגרעינין זולתי הבשר הלבן תחת הקליפה, וחדרי הזרע ריקים, ואין עוד מלבדם.

2. אתרוג בחשש הרכבה, חצוי לשניים - יש שם מיץ ממש הן רב הן מעט, והוא כגוף בשר הלימון, וצבעו ירוק או צהוב.

אופן החזקת הלולב והאתרוג

(שע"ה ח"ג סי' קי"ח ס' א')

כשמסיים ש"צ חזרת תפילת שחרית, נוטל הוא וכל אחד מהקהל את ארבעת המינים ויהיה הלולב בימינו, והאתרוג בשמאלו. וגם את האתרוג צריך להחזיק דרך גדילתו, דהיינו שהעוקץ שבו נחתך מן האילן, יהיה למטה (כי כך הוא תחילת גדילתו באילן, ורק אח"כ מתהפך מחמת קבדו). ומקרב האתרוג להיות מחובר עם הלולב. ומנהג הבלדי שפני הלולב דהיינו צד העלין ששם הקליפה האדומה יהיו לשמאלו כלפי האתרוג, והשדרה מצד ימינו. ומנהג השאמי שהשדרה כלפי פניו של אדם. ואז מברך השי"צ, ומנענעין ג' פעמים לכל רוח בהולכה והובאה.

ערבות בהושענא רבה

(שע"ה ח"ג סי' קי"ט ס' ד')

מנהג נביאים שכל אחד יטול ביום זה ערבה מיוחדת מלבד הערבה שבלולב, לחבוט אותה. הידור מצוה הוא שיהיו בה עלים הרבה ובדים ארוכים. והמנהג לקחת ה' בדים, ויש נוהגין ג' בדים, ואוגדים אותם בפני עצמן בעלי לולב או ערבה.

עם מארי חיים

הלכות שמירת הלשון

זכות הלימוד בכולל "פרי צדיק" לכל השותפים בתרומות ובכללים:
לע"נ הצדיק הרה"צ יורם מיכאל אברג'ל זצ"ל

לע"נ ראובן אברהם בן אברהם לע"נ רחל בת שמס לע"נ זאב בן עליזה

ולהבדיל להצלחת כל עמ"י ובפרט הרה"ג ישראל אברג'ל הרה"ג חיים יוסף דוד אברג'ל

להצלתו בפרנסה אלירן בן זאב חפץ להצלחת העסקים חלומינים ותצפית נדל"ן

לרפואת: שמואל חלא בן רבי יחיא חלא

כל הזכויות שמורות למערכת "נחלת אבותינו" אין לשכפל ולצלם ללא רשות בכתב ממוערכת העלון

להצלחה בכל מרגלית שרה ואליהו בן יונה

לזיווג הגון אוריה בן מרגלית

לזרע של קיימא לוריא בן מרגלית

להצלחת הלל בן אהובה

להצלחת שלו בן משה ומשפחתו

לרפואת רבקה חפץ בת שלום

לעילוי נשמת יהודה בן שמואל

לעילוי נשמת גיל בן אליעזר

לעילוי נשמת רוני קאשוני בן ואזי

לעילוי נשמת רבי אריה בן יחיא גמליאל

להקדשות או להנצחת יקירכם פנה לאיתמר עובד: 053-3453020

ראש הכולל הרה"ג משה רצאבי שליט"א

נשיא הקהילה הרה"ג יצחק רצאבי שליט"א

כולל "פרי צדיק" מתרחב!

בס"ד לאור ההצלחה בפעילות הכולל ישנה אפשרות לקבל עוד מס' אברכים

לכולל הוראה הלכה למעשה במסלול "יורה יורה" ברבנות הראשית ובדגש על מנהגי תימן

כולל יום לאברכים "פרי צדיק" חריש

לתרומות ופרטים נוספים יש לפנות לאיתמר עובד. בטל 053-345-3020 להוראת קבע באמצעות כרטיס אשראי: 050-7540977

פרטי חשבון לתרומות: בנק לאומי (10) סניף 954 מס' חשבון 7152226 להעברה בכ"ט: 054-6812981

אברכי הכולל "פרי צדיק" עלו למעונו של מרן הגאון הגדול הרב יצחק רצאבי שליט"א נשיא הקהילה להתחזק ולהתברך ערב ראש השנה הבעל"ט

יצחק רצאבי ♦ ITZHAK RETZABI
ראש ביהמ"ד בית הוראה ומכון פעולת צדיק
וראש מוסדות ד"ר מהר"ץ בני ברק
מ"מ שלחן ערוך הפקדונות ח"ח
פסקי מהר"ץ רמ"ח שו"ת עולת יצחק כת וועד

לק"י יום ראשון ו' תשרי התשפ"ב ב'של"ב

מכתב ברכה

לקראת יקרת אחינו אנשי גאולתנו בני ק"ק אחוות אחים בעיר חריש ת"ז. לרגל השנה החדשה הבעל"ט התשפ"ב בשל"ג, שלוחה בזה ברכתי לכל בני הקהילה היקרה והחשובה ובני משפחותיהם וכל הנלוים אליהם, שתהא שנה טובה ומבורכת, והקב"ה יבטל מעלינו ומעליכם ומעל כל בית ישראל כל גזירות קשות ורעות. תיכתבו בספר החיים ובספר הזכרון ובספר מחילה וסליחה וכפרה, ותוסיפו שנים רבות שמחים במועדים טובים. וכל המסייעים יבורכו מפי עליון ויזכו לכל מילי דמיטב, אורך ימים ושנות חיים ושלוש יוסיפו להם. עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאושר, אבי"ר.

כעתירת המוקירכם הצב"י יצחק בכמהר"ג רצאבי יצ"ו

עמותת אחוות אחים מברכת את כל בית ישראל בגמר חתימה טובה "תכלה שנה וקללותיה תחל שנה וברכותיה"

חודעות לבריאות טבעית מפחדים לצום? אין סיבה

ששרדו ללא מזון לאחר התרסקות מטוסם על מדרון הר בצפון קולומביה הבריטית. הזוג ניצל לאחר ארבעים ותשעה ימים על ההר המושלג, בעיצומו של החורף. בעזרת אש, מחסה ובגדים חמים שבהם התעטפו, הצליחו לשרוד את הקור העז. בארבעת הימים הראשונים אכלו השניים את כל האוכל שהיה ברשותם - כמה קופסאות סרדינים, שימורי פירות וכמה קרקרים. בשבועות הבאים הם מצצו את "המזון" האחרון שלהם - שתי שפורפרות משחת שיניים. הלן הסבירה, "בששת השבועות האחרונים חיינו על מים. שתינו אותם בשלוש צורות - חמים, קפואים או רתוחים". הגיוון עזר להם להתגבר על החדגוניות שבפריט היחיד שבתפריטם - השלג. לאחר הצלתם, רופאים שבדקו את השניים קבעו שמצבם הגופני טוב מאד. אמנם במהלך הצום הרפואי דואגים לחמימות הגוף ולתנאים נוחים וכאן הבאתי מקרה מפחיד וקיצוני, אולם ודאי נלמד מכך שצום בכלל וצום רפואי בפרט אינו יכול להזיק לנו אלא להיפך מכך.

היריעה קצרה מלהכיל, אך נסיים בהבהרה והנחיות. נבהיר שכל מי שסובל במהלך הצום מכאבי ראש, בחילות, סחרחורת, חולשה וכבדות קיצוניים בארבעת הגפיים, הזעה עם ריח לא נעים וכד' כל אלו תסמינים של ניקוי. כי ברגע שהגוף מפסיק להכניס מותרות, מיד מופעל מנגנון מתוחכם שמתחיל לפלוט אותם מתאי הרקמות (בעיקר שומן ושרירים) אל הדם וממנו אל איברי הפרשה (פתחים, עור...). וזה גורם לתחושות אלו שנקראות 'תסמיני ניקוי'. וזהו הכלל הבא: כל זמן שקולט לא פולט, אבל ברגע שמפסיק לקלוט - מתחיל לפלוט (פסולת)!

ניתן בע"ה להפחית תסמינים אלו מאד אם נתכונן כראוי לצום הבעל"ט. השנה ערב יום כיפור יוצא ביום רביעי בשבת. באופן כללי, רצוי שבוע לפני הצום לעבור למזון טבעוני מלא ומגוון - קטניות, דגנים מלאים ושפע ירקות, פירות, עלים ונבטים ולשמור על הכלל החשוב שכבר למדנו - לפחות חצי מכל ארוחה ירקות חיים. הזריזים לקרוא טור זה בליל או יום שישי יוכלו להספיק להתחיל כבר משישי. מומלץ בזמן זה לעשות 'מיני ניקוי' ולהרבות בשייקים ומיצים טבעיים. בשבת שלפני הצום אוכלים ומתענגים, אולם רצוי להסתפק בדג ובחזה עוף (בפרט אחרי הכבש של ראש השנה) ובכמויות קטנות יותר והעיקר - סלטים וירקות חיים. בערב הצום מומלץ לסיים לאכול לפחות חצי שעה לפני הצום. לגבי שתיית נוזלים, לא צריך להשתגע. לא יעזור לשתות כמויות של מים 24 שעות מראש. הכליות ממלא ישתנו את כל העודפים החוצה במהרה. אלא לדאוג לשתות כל הזמן לפי הצורך, ואיך נדע מהו הצורך? אז גם בזה יש כלל ונסיים איתו להיום: תמיד יש לשתות לפי גוון שתן ותחושת צמא. הגוף מראה לנו מתי וכמה לשתות, אם השתן צהוב או מרגישים צמא - שותים, ואם השתן בהיר או אין צמא לא שותים. 5-10 דק' לפני זמן תחילת הצום, לאחר צחצוח השיניים, מציע לשתות כוס מים אחרונה. שיהיה בע"ה צום מועיל, קל וטוב לנפש-רוח-נשמה וגם לגוף ונזכה אנחנו וכל אחינו בית ישראל למה שכתבה תורה: "כי ביום הזה יִכַּף עֲלֵיכֶם לְטָהָר אֶתְכֶם מִלֵּל חַטָּאתֵיכֶם לִפְנֵי יְיָ תַּטְהָרֶה" (ויקרא טז, ל). גמר חתימה טובה!

בראשית דבריי ברצוני לעשות אבחנה מבלדת עקרונית בנושא הצומות. ארבעת התעניות שתקנו חכמים, המציינים עבורנו ימי אבלות על חורבן בית מקדשנו הראשון והשני, הם אינם צומות רפואיים כלל, אלא כפי שם תוארם - ימי תענית. מדובר בציווי של חכמים לענות את הגוף והנפש. וכן התורה נוקטת בלשון 'עינוי' בעת שמצווה אותנו לצום ביום כיפור וככתוב: "וְהִיְתָה לְכֶם לְחֻקַּת עוֹלָם בְּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בַעֲשׂוֹר לְחֹדֶשׁ תַּעֲנוּ אֶת נַפְשֵׁיכֶם" (ויקרא טז, כט). בקיום הצומות הללו אנו פשוט עושים ציווי בוראנו וציווי חכמינו ז"ל וע"י כך אנו למעשה מתנקים מחובות ומשתדלים לסגור חשבון, או לפחות להגיע להסדר טוב עם אבינו שבשמיים. במונחי החסידות, הצום מנקה מאיתנו מיני "קליפות" (כך מכונים מזיקי הנפש הרוחניים, שנתפסים כעין ערלה החוסמת את אור הנשמה הקדושה שלנו מלהגיע אל ליבנו היהודי). חשבתי כי צ"ם אותיות מ"צ, שעי' הצום נושרות הקליפות "ויהיו כמוץ אשר תדפנו רוח" (או בלשון אחרת "יהיו כמוץ לפני רוח ומלאך ה' דוחה"). מכל מקום, לא בידוע לכם באתי לספר.

מבחינה מעשית הסיבה שצומות ישראל אינם רפואיים הם משום שבצומות הרפואיים אמנם נמנעים לחלוטין מכל סוג של מזון ואפילו ממיצים, אבל שותים מים וצמים אותם לאורך מספר ימים ועד מספר שבועות (כמובן בליווי מקצועי צמוד). יחד עם זאת לכל צום שהוא יש גם תועלת רפואית!

הרופא המפורסם ביותר בתחום זה היה ד"ר הרברט מ. שלטון (1895-1985), אשר פתח מרכז בריאות לצום בסן אנטוניו שבטקסס, ארה"ב. המרכז פעל קרוב לארבעים שנה ועברו בו עשרות אלפי מטופלים, שבאו לצום מכל קצוות תבל. ד"ר הרברט, שכתב ספר בנושא ('הצום עשוי להציל את חיידך'), ותיעד שם מקצת מהצלחותיו המרובות לפתור בעיות רפואיות מורכבות, אומר שם: "צום הוא הרבה יותר מסתם אי אכילה, הוא מדע ואמנות כאחד". הצום הרפואי מביא עימו תועלות רפואיות רבות, כל זמן שנעשה בליווי יועץ בריאות מנוסה אשר יודע באיזו נקודה להפסיק את הצום. במידה והצום יעבור את אותה נקודה יתחיל שלב 'הרעבה'. הרעבה היא בעצם תהליך של גסיסה, אולם שלב זה מגיע בד"כ רק לאחר 4-7 שבועות.

ישנם כאלו שמפחדים מהצום, לכן כשלומדים אודותיו ומבינים שגם בזה חשב הבורא ית' על טובתנו ואפ' ברמה הגופנית, ואז קל יותר. סיפורי הצלחה רפואיים בזכות צומות רפואיים יש המוני המונים, אולם ברצוני להביא מעשה שהיה, שאינו מעולם הרפואה.

בחודש מרץ 1963 למנינם סיפרו העיתונים ברחבי העולם את סיפורם המדהים של ראלף פלורס, טייס בן ארבעים ושתיים מקליפורניה, והלן קלאבן, סטודנטית בת עשרים ואחת מניו יורק,

כל הזכויות שמורות למערכת "נחלת אבותינו" אין לשכפל ולצלם ללא רשות בכתב ממערכת העלון

חזקים ובריאים תהיו,
יוסף טל הררי, מרפאת רפאנא 052-2220918

החדר שבו יתארחו: "בואו חביבי, הכנסו לכאן קצת בשקט! סבתא נחה כעת מנוחה שלפני שבת. סדרו את הדברים שלכם במקומם ואחר כך נוחו מעט גם אתם".

לאחר שעזב סבא את החדר פטפטו השנים בשקט.

יצחק: "נכון שהבית של-סבא וסבתא נראה אחרת לכבוד שבת? כל הבית מאיר באור מיוחד!!".

אלחנן: "איזה ריח נפלא! אני חושב שזה הריח של-כובאנה של - סבתא".

יצחק: "ולי נראה שזהו הריח המיוחד של-קשר - המשקה מקלפות הקפה שסבתא מגישה לנו בכל פעם שאנו באים להתארח".

אלחנן: "כנראה שאנחנו מריחים את ריחם של-כל תבשילי השבת".

יצחק: "אלחנן, נותרה לנו שעה עד שבת, ננצל אותה למנוחה קצרה כדי שבאמת נוכל לשאול את סבא שאלות ולשמוע ממנו ספורים רבים מבלי להיות עייפים מדי". השנים - רק הניחו את ראשם על הכר, וכבר שקעו בשינה עמוקה.

כעבור חצי שעה העיר אותם סבא בעדינות ובקשם להזדרז לבית הכנסת, כדי שיסיפיקו לקרוא את כל שיר השירים. אלחנן ויצחק התעוררו מהר, וחייב לבשו את בגדי השבת. כשהגיעו לסלון, שמחו לראות את סבתא כשהיא מדליקה נרות - שבת ומתפללת כהרגלה בקדש, ברגש, כשדמעות תפלה רבות זולגות מעיניה ואומרת "ברוך מקדש השבת". הקב"ה זכה אותה בחסדו להקים משפחה גדולה, ברוך ה', ועל כן היא משתדלת להזכיר בתפילותיה החמות שעל יד נרות - השבת את כלם, מגדול ועד קטן. ועל כל אחד מהם מבקשת בפרט בקשה מיוחדת.

אלחנן ויצחק חיכו שסבתא תסיים את תפילותיה וברכו אותה בברכת שבת שלום". סבתא חבקה כל אחד מנכדיה בחום ואחלה לו: "יברכך ה' יתברך, בני, שבת שלום, יתן לך הבורא שכל טוב לעבודתו יתברך ויהי רצון שתשכיל ותמצא תמיד חן ושכל טוב בעיני אלהים ואדם".

אלחנן ויצחק מתארחים בביתם של סבא וסבתא מאז עברה המשפחה להתגורר בעיר הסמוכה למקום מגוריהם של-סבא וסבתא, השתוקקו הנכדים אלחנן ויצחק להתארח אצלם בשבת. "הפעם איננו רוצים להתארח עם כל המשפחה" בקשו השנים - "אלא דוקא שנינו לבד".

קשר מיוחד נרקם בין שני הנכדים לבין סבם וסבתם היקרים להם. היום המיוחד הגיע, השנים ארזו את חפציהם בשמחה רבה, נפרדו לשלום מבני המשפחה ומהרו אל התחנה המובילה אל ביתם של-סבא וסבא וסבתא חמאמה. - "סבא יוסף אוהב לקבל מקדם מאד את השבת, לכן חשוב וכדאי שנגיע מקדם ככל האפשר" - הסבירו הנכדים להוריהם בטרם יצאו לדרך, השנים גדולים הם, בני 11 ו-12, והדרך לא ממש ארוכה, על כן נסעו יחדו באוטובוס הצבורי בעצמם. בדרך הזכירו שני האחים זה לזה:

יצחק: "סבא אוהב שאנחנו לומדים אתה את הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום". אלחנן: "נכון, וגם חשוב לו שנתנהג יפה בבית הכנסת שלא נדבר עם אף אחד ונשים לב רק לסידור".

יצחק: "ואני כבר מכאן מריח את ריח המרק הנפלא שהכינה לנו סבתא חמאמה". אלחנן: "אני חושב שעכשיו אנחנו באמת גדולים. ובמקום להשתולל ולריב זה עם זה כמו שהיינו עושים פעם, אולי נבקש הפעם מסבא שיספר לנו על תימן. בבקורים הקודמים נסה סבא לספר לנו, אבל אנחנו לא היינו קשובים מספיק".

יצחק: "זה באמת רעיון, לסבא יהיו ודאי הרבה ספורים כך שהם לא יגמרו תוך שבת אחת, וכך תהיה לנו סבה טובה לבקש להתארח שוב".

אלחנן: "נפלא!!". סבא וסבתא צפו בדאגה לנכדיהם. משנשמעו צעדיהם בגרם המדרגות, מהר סבא לפתח להם את הדלת ולקבל את פניהם בחום ובחיוך: "ברוכים הבאים יקרים שלנו, יופי שבאתם". השנים צחקו בביישנות. סבא נשק לראשו של - כל אחד מהם, כבדם בכעך (עוגות) ובכוסות שתיה, ולאחר מכן הראה להם את

פרשת האזינו ומועדי תשרי

מתוך
הפרשה

מאת מאיר ישראל אטש הי"ו

כח לעשות חיל, ומתוך כך לא יחוס על ממונו (פלא יועץ ערך אמונה).

הרב יגאל כהן שליט"א כותב בסיפרו שער הבטחון המבואר (פרק ד) ביאור על שער הבטחון בספר "חובת הלבבות", שאדם חייב להאמין ולבטוח בבורא עולם על שני סוגים עיקריים ענייני העולם הזה ועולם הבא. ומפרטם, הראשון: ענייני גופו בלבד כגון לדאוג לבריאותו הגופנית והנפשית. השני: פרנסתו, כמו לצאת לעבודה, או קניית דירה וכדומה. השלישי: ענייני אשתו בניו ובני ביתו, אוהביו ואויביו. הרביעי: ענייני המצוות הקשורות אליו. החמישי: המצוות שקשורות לו עם אחרים, כמו צדקה גמ"ח זיכוי הרבים, ועבירות הקשורות אליו כלפי אחרים כמו לשון הרע וכו". השישי: הגמול שיקבל האדם בעולם הבא עבור מעשיו בעולם הזה. השביעי: תוספת שכר שהקב"ה נותן בעולם האמת על דרך החסד והרחמים לאוהביו.

ונכנסים אנו לחג הסוכות כפי שאמרו רבותינו שבמוצאי כיפור ילכו מחיל אל חיל בבנית הסוכה וקנית ארבעת המינים ולשמוח בחג, ומסופר על רבי לוי-יצחק מברדיצ'וב שהיה נוהג להזמין אל סוכתו דווקא אנשים פשוטים, מן הדרגה הנחותה ביותר. איתם היה אוכל את סעודות החג, מאזין לדבריהם ומשמיע באוזניהם את דברי-תורתו, היו האנשים תמהים על מנהגו זה, וכי אין הוא יכול למצוא לו חברותא הולמת יותר? פעם שאלוהו לטעם הדבר. השיב רבי לוי-יצחק על דרך צחות: לעתיד לבוא, כשיזמינו את כל הצדיקים ל'סוכת עורו של לוייתן', ארצה גם אני, כמובן, להיכנס לאותה סוכה, ואולם שומרי הפתח ודאי יעכבו אותי ויאמרו בכעס: חוצפה שכזאת! איך אדם שכמותך מעז להידחק בין צדיקים וגדולי עולם?! אוכל להשיב על כך: גם אנוכי הזמנתי לסוכתי אנשים פשוטים, וכלל לא התביישתי בהם. יהי רצון שנזכה בזכות מצוה זו של ישיבה בסוכה שנצא מדירת עראי (הגלות) לדירת קבע (הגאולה) ונעלה בשלושת הרגלים במועדים, ונזכה לבנין בית המקדש במהרה בימינו אמן. חג שמח.

"הָאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם וְאֲדַבְּרָה וְתִשְׁמַע הָאָרֶץ אֲמַרְי־פִי" " קורא משה באזני כל ישראל, תוך שהוא מגייס את השמים ואת הארץ שישמשו כעדים. הוא מציין את גדלותו של האלוקים ואת החסדים שהוא גומל עם ישראל. כפי שמובא בפסוק - "כְּנֹשֶׁר יַעֲרִי קִנּוּ עַל גּוֹזְלָיו יְרַחֵף יְפֹרֵשׁ כְּנָפָיו יִקְחֵהוּ יִשְׁאַהֵוּ עַל אֲבָרְתּוֹ" וינהא אתכם ברחמים ובחמלה כנשר המרחם על בניו ואינו נכנס לקינו פתאום, עד שמקשקש באילן לבניו כדי שיעורו בניו ויהיה כח לקבלו ומטפל בגוזליו בחמלה. כך נשא אתכם האלוקים ממצרים מארבע רוחות שנאמר "וַיֹּאמֶר יְיָ מִסִּינַי בֹּא זֶרַח מִשְׁעֵיר לְמוֹ הוֹפִיעַ מִהָר פֶּאֶרֶן וְאֵתָה מִרְבֶּבֶת קִדְשׁ מִיַּמִּינוֹ...". ומתימן בא זו רוח רביעית (רש"י). משה רבינו מזהיר את בני ישראל שלא יהיו כפויי טובה: "וַיִּשְׁמַן יִשְׂרָאֵל וַיִּבְעֹט". וחושש שכאשר בני ישראל יתבססו בארצם, יהיו בשקט, יקימו בתים ויתפרנסו בכבוד (כלומר, ישמינו מרוב נחת), הם ישכחו את הקב"ה ויבעטו. הקב"ה בתמורה יכעס מאוד ויעניש אותם, אבל הקב"ה לא ישכח את עמו כך מבטיח משה רבינו ע"ה, הוא ינקום בפוגעים בהם. ורמז וראים מהפסוק באחדות עם ישראל, "יִעֲקֹב חָבַל נִחְלָתוֹ", כלל ישראל דומה לחבל, כמו שחבל אם נקרע ממנו חוט או כמה חוטים זה לא מחליש את החבל, כך כלל ישראל אם הם מאוחדים אפילו שנושרים כמה אנשים עדיין הם חזקים. ובפרשה מבואר ערך האמונה, רבי יצחק מאיר מגור היה אומר: אמונה אינה מחשבה בלבד, כפי שסוברים בני אדם. האמונה היא דעה קבועה בלב, שאי אפשר לסבור ההפך ממנה. גדולי ישראל הראשונים כמו הרמב"ם ובעל "חובת הלבבות" רבינו בחיי, חקרו בענייני אמונה לא מפני שהיו להם חלילה ספקות ופקפוקים, אלא מפני שרצו לחזק את דבר האמונה על פי השכל. אבל בפנימיות של כל אדם מישראל קבועה נקודת האמונה, וכמו שאמר הקב"ה "יהי רקיע", מעמיד את הרקיע עד עצם היום הזה, כך קבועה וקיימת לעולם נקודת האמונה בישראל, וזהו "אל-אמונה". ויש גדר אמונה אשר ממנה נמשכות כמה מעלות טובות להאמין בהשגחת הקב"ה על כל פרט ופרט, מפי עליון נצא הרעות והטוב בין הבאות משמים או מידי אדם, כי לכל יש שלוחים והוא הנותן

הדרך אל לב הילד - דיבור והשפעה המשך

שאל ההורה:

זה כמה שנים שאני וילדי מנותקים זה מזה, ואין בינינו תקשורת. כיצד אפשר לתקן מצב עגום זה?

השיב המחנך:

לא קל לשנות התנהגות המקובעת כבר שנים רבות. שינוי זה דורש התגייסות מלאה, מאמץ ועקביות, שכן הוא עלול להימשך זמן רב. למרות זאת – תמיד אפשר לתקן, וחייבים לתקן, כאמרתו המפורסמת של ר' ישראל מסלנט.

חידוש התקשורת

ראשית, נשנה את סגנון השאלה מ-'כיצד אפשר לשנות את המצב?' ל-'כיצד אוכל לשנות את המצב?' שכן הבסיס לשינוי הוא לקיחת אחריות, והאחריות לעשות את הצעדים הראשונים – לפתוח וליזום את השינוי – מוטלת על ההורה. הוא הבוגר, הוא החכם, ולכן הוא המסוגל להתעלם מחשבונות קטנוניים, כמו 'מי צודק' ו'מי אחראי', ולפתוח את הפתח. אם אכן יפעל ההורה בבגרות – ירוויחו מכך כולם.

גשם של מחמאות וחיבה

כשלב ראשון בתיקון הנתק, שבוודאי גרם לקיפאון רגשי, יש להראות לילד אהבה והערכה גלויות. להכביר במילים טובות, בשבח על תכונות טובות ובעידוד לעשיית מעשים רצויים. אצל ילדים צעירים חשוב ללוות את המילים בגילויי אהבה חיזוניים – ליטוף, חיבוק וכדומה. אצל נער בוגר יותר, טפיחה על השכם תמלא תפקיד זה.

ייתכן שבתחילה יראה הדבר מלאכותי ומעושה, אולם אם נסגל לעצמנו אופן הנהגה זה, הוא יהיה לנו לטבע, ועם הזמן הוא יזרום בקלות רבה יותר.

כל הצלחה שלנו לומר דברים מחזקים וטובים, יכולה לנסוך בנו שמחת הצלחה וידיעה כי בסייעתא דשמיא, אנו בדרך הנכונה.

הידברות

בד בבד עם שינוי היחס הרגשי, יש לשנות את דפוסי התקשורת.

על אף החסם שנוצר ולמרות הקושי הרגשי והקושי לשנות את ההרגל, ואף אם בתחילה יראה הדבר מלאכותי, חשוב לעשות עבודת המידות ולהתחיל לתקשר. יש להביא בחשבון כי ייתכן שבתחילה יהיו ניסיונות התקשורת חד-צדדיים ולא תהיה להם היענות, ובכל זאת יש להמשיך בהם וליזום את ההידברות.

שיתוף

יש לנצל כל נושא אפשרי כדי לפתח תקשורת. חשיבות רבה יש לשיתוף הנער בענייני הבית השוטפים ובנושאים אישיים. שיחות אלו יעניקו לבן את ההרגשה שהוא שותף במתרחש סביבו. כמו כן כדאי להתייעץ אתו ולשאול לדעתו בתחומים שהוא מתמצא או מתעניין בהם. חשוב להמשיך לשותף, לשאול ולהתייעץ, גם אם הוא אינו מגלה נכונות לשיתוף פעולה. אנו נעשה את שלנו בעקביות, תוך כדי הדגשה כי הוא ודעתו חשובים לנו, וסוף המאמץ להניב פרות.

לשוחח על השינוי

רצוי לשוחח באופן גלוי על השינוי שאנו מנסים לחולל: 'בוודאי אתה מתפלא ומבקש לשאול מה פתאום נזכרתי בכך. דע לך, שתמיד רציתי לספר לך דברים מעין אלו ולהתייעץ אתך בנושאים שאתה מתמצא בהם, אך מסיבות שונות התקשיתי לעשות זאת. עתה החלטתי לפתוח ולהיפתח, כי אתה בוגר, חכם ובעל מידות, ואני יודע שאוכל להרוויח רבות מן הקשר בינינו, 'חשוב לי לשמוע את דעתך, לאחר שגילתי את הראייה המקיפה שלך ואת יכולת האבחנה המיוחדת שלך!'

לעתים כדאי להורים ליזום פגישה רשמית עם הנער, ובה להסביר לו באופן מכובד ובפתיחות כי ברצונם לערוך שינוי מהותי במערכת היחסים שלהם. עצם הישיבה לשיחה מעין זו עם ההורים תעניק לילד תחושת חשיבות העשויה לפתוח אותו. במהלך השיחה יכולים ההורים להביע את צערם על טעויות שנעשו, וכך ילמד הילד מסר נוסף – הודאה בטעות אינה מורידה מערכו של האדם אלא להפך – מעלה אותו, מכיוון שבעקבותיה הוא יכול לתקן.

מאת ר' רועי אושרי הי"ו

המריבה שלא פסקה

ברוכה, ראובן חיתן את ילדיו, וגם שמעון. הם סבים להרבה נכדים, כן ירבו. שערותיהם הלבנים גוום שחוח, מחסן המריבה של ראובן ניצב על עומדו, דירת החריגה של שמעון ניצבת אף היא, בתי המשפט חוגגים, עורכי הדין התעשרו, אין ספק שהשניים יעזבו את העולם עם אותה טינה ושינאה קדמונית, ויצטרכו להסביר לקב"ה על מה ולמה. לא נעים, אבל אם נבצע בדיקה חודרנית לנבכי ליבם של השכנים המתלוננים על שכנם שסגר מרפסת, או שמבקש להקים מרפסת סוכה, לא נגלה שם אהבת ישראל. תרוצים כמו "הוא מסתיר לי את הנוף" או "אין כניסה של אוויר לדירה שלי", או "למה הוא בונה בלי רשיון", הם תירוצים נבזיים, שמקורם בקנאה ובצרות-עין". לא מזמן פגשתי יהודי חביב שרכש לפני 30 שנה דירה בעיר קטנה, וחי שם בעושר ובאושר עם בניו ונכדיו. "את הדירה קניתי במחיר מציאה", הוא מספר לי "בעליה של הדירה ביקש למכור אותה בזריזות עקב סכסוך חריף עם שכנו מלמעלה. מדוע? השכן מלמעלה ביקש להקים גרם מדרגות, ובעל הדירה שלי לא הסכים לזאת והלשין לעירייה. במשך שלוש שנים רבצה הטינה בין השניים, והעימות המביש חילחל לילדים ומכאן קצרה היתה הדרך למכות וקללות. בעל הדירה התחוננה מאס בחייו, פירסם שלט ותוך יום הגעתי לשם, ובמחיר נמוך ביותר קניתי את דירתו, אבל עוד לפני כן ביררתי מדוע הני"ל בורח מן השכונה. מיד לאחר החתימה על חוזה הקנייה, נסעתי ממשרד עורך-הדין היישר לביתו של השכן מלמעלה, הצגתי את עצמי, וביקשתי ממנו בכל לשון בקשה: "אנא, בנה את גרם המדרגות שאתה חולם עליו, אני אשמח מאד". בהסכמה קטנה זו הרווחתי שכן אשר מסור בלב ובנפש לצרכים שלנו עשרות שנים של שכנות מצויינת, כמה נפלא, והכל במחיר גרם מדרגות קטן וזניח שמזמן שכחנו ממנו". "על כל גל וגל שבא להטביעני, נדתי לו בראשי" סיפר רבי עקיבא כיצד ניצל מן הסערה שטרפה את הספינה בה הפליג.

לפני כ- 10 שנים הוזמנתי לנסות להשכין ולהרגיע סכסוך שכנים שנמתח לו, והלך והתעצם מפעם לפעם לעימותים משפטיים שגררו קנסות, צווי הריסה, והרבה לשון הרע. סכסוך בין שני שכנים בבנין בן 4 דיירים בסה"כ, שהפך שכונה שלימה כמרקחה, כדי לתהות על קנקנו של הריב הכה מתוקשר. הנה עיקרי הדברים. ראובן, אב לחמישה ילדים המתגורר בקומה השניה, בדירת שני חדרים קטנים, בנה מחסן בחצר האחורית, ושיכן שם את בנו בן ה- 15. הלה נער שובב במקצת הפעיל מוסיקה מחרישת אוזניים והזמין לשם את חבריו. ראובן היה סבור שהעובדה שהוא מחפש קצת רווחה, תשמח את שכנו הטוב שמעון, אך טעה לחשוב. קצת לפני שהותקן גג הרעפים, הגיעו הפקחים ששלח שמעון, והללו הגישו דו"ח ואחר כך צווי הריסה ואחר כך משפט. "אני לא אשתוק לך" כעס ראובן, ודיווח לעירייה כי בחצרו של שמעון ישנה דירה שלמה בת 50 מ"ר, כבר 20 שנה, שנבנתה ללא רשיון. במחלקת הנדסה בדקו את הנתונים והוציאו שומת ארנונה דשנה לשמעון, עם הוראה חד-משמעית להרוס או להתחיל לחפש רשיונות. לאחר בדיקה עם הרשות המקומית, העליתי ממצא חיובי. "אם הסכסוך יסתיים בכי טוב" אמר לי פקיד בכיר "נעשה הכל כדי לאשר את המבנים ולהביא שלום לשכונה ולשכנים ולכל עם ישראל". לאחר מאמצים מרובים הושבתי סביב שולחן אחד את שני הניצים, אשר הסכימו שאהיה בורר ובפי הבשורה הטובה. "חבר'ה, עושים הפסקת-אש, ואני דואג שצווי הריסה והקנסות וכל הכאב-ראש ייעלמו מן הנוף, תתפייסו, תבקשו סליחה איש מרעהו והודו לה' כי לעולם חסדו". עשיתי את השטות של חיי. אחרי שתיים או שלוש דקות התפזרה הישיבה וקניתי לי שני אויבים, אשר במשך שנים רבות, כשהם רואים אותי, הם עושים "אחורה פנה". כל אחד מהם מרגיש שבגדתי באמונו, שלא הייתי קשוב לצרכיו, שלא הייתי מפוכח לגבי האמת שהוא אוהז בה. בשורה התחתונה, מדובר בסיכסוך בן 25 שנים. הנער בן ה- 15 הוא כבר אב למשפחה

חז"ל למדו, שהכוונה איננה רק להצלתו מן היים אלא לכל סערה המתחוללת בין בני-אדם, צריך פשוט להוריד את הראש ולתת לסערה לחלוף מעל הראש, ולא לייחס לה חשיבות יתר. מי שיזקוף את הראש אל מול הגלים השוצפים עלול להיחבל, עלול לטבוע. יש לויתור - כלפי שכן או חבר - עוצמות אדירות, כמעט בלתי ניתנות לשיעור, של יצירת אקלים מאושר ונעים. כיום אנו נמצאים לאחר "ראש השנה" שבו נפסק דיננו ולפני "יום הכיפור" שבו נחתם דיננו וביום קדוש זה אנו מבקשים סליחה וכפרה מהקב"ה. בואו נסיף זכויות ונוותר אחד לשני וביום הקדוש "יום הכיפורים" נוכל לומר להקב"ה הנה אנו ויתרנו על שפגעו בנו למרות שלא היה לנו קל, גם אתה הקב"ה סלח לנו למרות שלא היינו מושלמים כל השנה ובעזרת השם זכות זו תעמוד לנו ונזכה לשנה טובה ומאושרת.

מאת רבי לוריא צנחני הי"ו

"על חטא שחטאנו לפניך" (מתוך וידוי יוה"כ)

ישנם כאלה המתוודים ואומרים את סדר הווידוי בשלמותו, אך פעמים שאינם מבינים כלל את תוכן הדברים. המגיד מדובנא המשיל משל לזה: משל לבחור קשה יום, שמפאת בורותו, הוריו נתקשו למצוא לו שידוך הגון. אך בחלוף הימים, נמצאה לו בת זוג ראויה. לקראת המפגש עם הורי הכלה המיועדת, האב חשש שמא גם השידוך הזה יכשל, לכשיפתח החתן את פיו בדברי בורות. האב קרא לבנו והחל מדריכו כי עליו לקיים את מאמר חז"ל "סייג לחכמה שתיקה" (אבות ג, יח), ואין לך לדבר אלא בדברים הנחוצים ביותר. והחל האב לפרט בפניו מה הם הדברים הנחוצים שעליו לומר: בכניסתך לבית הכלה אמור "שלום עליכם", ובשעת הסעודה תיתן מחמאה לבעלת הבית שעמלה וטרחתה ואמור "תודה רבה! האוכל משובח כל-כך", וכן תאמר "לשובע"/"בתאבון". בשבת אמור "שבת שלום", וביציאתה אמור "שובע טוב" ... וכן על זה הדרך. החתן נסע לדרכו, ובידיו רשימת האמירות הנחוצות שלימדו אביו. בכל הדרך הארוכה למד ושינן אותם בעל פה, שחלילה לא יתבלבלו במוחו. החתן דנן הגיע לבית הכלה. וכשהגיע למפתן הבית ואבי הכלה פתח לו את הדלת, מרוב התרגשות נאלם הוא דומיה ושכח את כל אשר למד, ולא ידע מה עליו לומר כעת. הוציא החתן את הרשימה החל לומר את כל הכתוב בה... בזה ביקש המגיד להוכיח את אותם אשר ניצבים לפני מלך מלכי המלכים שכולו מלא עולם, ומתוודים על חטאייהם מבלי שמבינים כלל מה הם אומרים, וממילא גם אינם מתכוונים להתחרט על העבר ולשפר את העתיד - א"כ מה תועלת יש בוידוי כזה. על כן ישמע חכם ויוסיף לקח, ללמוד מבעוד מועד את נוסח התפילה בכלל, ובפרט את תוכן הווידוי - שכן הווידוי בפה הוא מצוות עשה דאורייתא שנאמר "והתוודו את עוונם אשר חטאו", והוא עיקרו של יום הכיפורים. תכתבו בספר מחילה וסליחה וכפרה

סדר הנענועים

(שע"ה ח"ג סי' קי"ח ס"ד, ו')

יש שנוהגים להפוך כל גופם לכל רוח שמנענעים [ובנענוע שלמעלה ושלמטה, מחזירים כל גופם למזרח, לבלדי. ולשאמי, לצפון, שהיא הרוח האחרונה].

יש נוהגים לעמוד על עמודם פניהם למזרח (הצד שמתפללין אליו) ומטים לכל הצדדים.

למנהג הבלדי

למנהג הבלדי

למנהג השאמי

למנהג השאמי

הצילומים מתוך ספר "אור ההלכה"

ניתן להשיג בטלפון 02-6420535 או בחנות נוסח תימן

1 הקמת כולל אברכים "פרי צדיק" בראשות מו"ר הגאון הרב משה רצאבי שליט"א

2 לימודים בכולל ערב בשתי מסגרות לימודי דף היומי, הלכות שבת בעיון

3 עריכה, הדפסה והפצת עלוני "נחלת אבותינו" 8 עמודים מרהיבים בצבע לזיכוי הרבים ולהגברת המודעות במסורת תימן

4 הפעלות לילדים - שיעור תורה בשבת, תהילים, הגרלות ופרסים לקידום בתורה ויראת שמים ובפרט במסורת תימן

5 הפעלת 2 מניינים - "עץ חיים" - נוסח בלדי | "שתילי זתים" - נוסח שאמי במשך כל ימות השנה הכולל תפעול מלא בהקמת ופירוק מקום התפילה השאמי בבית הספר וכו'

6 תשלומים שוטפים

השכרת מקום תפילה, הוצאות רו"ח, עו"ד, ביטוחים לספרי תורה והוצאות שוטפות למניינים

7 עבודה מול המועצה בכל הדברים הקשורים לקהילה ובדגש מוכנות לקראת הקצאת קרקע למקום תפילה עתידי

מסיימים את שנת התשפ"א עם פעילויות רבות

והרבה בזכותכם!

הפעילויות הרבות הללו נעשות בהתנדבות ולשם שמים ואף על גב שעדיין אין לנו מזנה קבע

לקראת השנה החדשה

אנו מזמינים אותך להיות שותף במימון הפעילות העניפה להגדיל תורה ולהאדירה

ניתן לתרום בהוראת קבע בכרטיס אשראי או בבנק, סכום קבוע להחזקת הפעילות, אפילו משהו פעוט ואתה שותף בשנה הקרובה!

כפצחנות אלך אבתחיל
את שנת בתשלום" ה עם קבלה טובה!

העברה בנקאית: המוטב: אחוות אחים חריש. בנק לאומי (10) סניף 954, מס' חשבון 7152226.
הו"ק דרך הבנק או בכרטיס אשראי צרו קשר: גב' אסתר 050-7540977
העברה בביט: 054-6812981

לתרומה באמצעות הטלפון: יש לחייג לקהילותפון 073-275-7000 << להקיש את קוד הקופה קוד 25709 >> ולתרום ניתן לשלם תרומות גם דרך מכשיר "קהילות" מכל אתר ואתר, רושמים "אחוות אחים חריש" או מספר 25709 ותורמים.

ישר כח לכולכם
בברכת שנה טובה ומוצלחת!

אחוות אחים חריש
בנשיאות הגאון מרן הרב יצחק רצאבי שליט"א

זמני תפילות בנוסח תימן ברחבי חריש

בית הכנסת
"עץ חיים" נוסח בלדי
גפן 17 בחניה

בית הכנסת
"שתילי זתים" נוסח שאמי
אלון 9 ביה"ס מעיין האמונה קומה 2

שיעור תורה לילדים
בשבת בשעה 12:30
בבי"ס מעיין האמונה
קומה 2 רחוב אלון 9
עם הרב
רחמים מסיקה שליט"א
פה מפיך מרגליות
כולם מוזמנים

תהילים לבנות
מידי שבת
בבית מ' קטיעי
תאנה 16 דירה 2
בשעה 12:30

תהילים לבנות
מידי שבת
בבית מ' ג'נאח
גפן 17 קומת בניסה
בשעה 15:00

שיעורי דף היומי
בביה"כ הבלדי
גפן 17 בחניה
ע"י הרב דניאל אהרון
בשעה 20:30

שיר השירים - 17:54
מנחה וקבלת שבת - 18:14
שחרית תיקון - 07:00
המהולל - 07:30

ערב שבת - פלג המנחה
שיר השירים - 17:20
מנחה וקבלת שבת - 17:50
תיקון והודו - 07:00
שחרית שבת - 07:30

שיעור תורה בשבת קודש הלכות שבת מפי הרב יאיר שרפי - 15:30 בבית הכנסת "עץ חיים"
מנחה משותפת - 16:30 בבית הכנסת "עץ חיים"
מתמאנה - 18:39
ערבית מוצ"ש - 19:09

תהילים לבנים נוסח ספרדי ביה"כ השאמי - 14:10	תהילים לבנות ביה"כ המרוקאי - 13:00	תהילים לבנים נוסח תימן ביה"כ השאמי - 13:10
--	---------------------------------------	---

שחרית בחול - 7:00 יום שישי 07:30
מנחה וערבית - סמוך (בית הכנסת "עץ חיים" בלדי - גפן 17 בחניה)

בית הכנסת	כתובת	שיר השירים	מנחה וקבלת שבת	שיעורי תורה	שחרית	מנחה	ערבית מוצ"ש
דרכי אבות (בלדי)	אתרוג 5	25 דק לפני כניסת שבת	בכניסת השבת	הרב אבשלום גיאת 16:00	07:15	17:00	10 דק לפני צאת שבת
אמונה ודעת (נוסח תימן)	כלנית 20 שכ' הפרחים	30 דק לפני כניסת שבת	בכניסת השבת		07:00	17:00	15 דק לפני צאת שבת
שיר חדש (בלדי)	אודן (חזון שמעון)	20 דק לפני כניסת שבת	5 דק אחרי כניסת שבת	הרב ליאור ידעי 16:30	07:30	17:15	5 דק לפני צאת שבת
ויאמר ליעקב (שאמי)	רימון 8 (כנפי רוח)	20 דק לפני כניסת שבת	בכניסת השבת	הרב שאול יוסף 15:45	07:30	17:00	10 דק לפני צאת שבת
תפארת בנים (נוסח תימן)	מרגלית 5 (תלמי הדר)	20 דק לפני כניסת שבת	בכניסת השבת	הרב אברהם בן אסולין 17:30	08:00	17:00	10 דק לפני צאת שבת

הופיע!
בעזרת יצא לאור עולם הספר הנפלא
בנין משה - הלכות שבת
הלק ד'
דיני מלאכת גזו, מלכו, מנפץ, צובע, טווה, עשה שני בתי גירוף, מיסק, אורג, בוצע, קושר, מוהר, תופר, קורע, צד, שוחט, חובל והוצאת דם, מפשט, מעבד, מליחת אוכלין, ממוחק, מנמרת, מחתך

מאת הרב הגאון **משה רצאבי שליט"א**
מוח"ס בארות משה על פסקי מהרי"ץ, מוצ"ב בבית הוראה ורב קהילת "פעולת צדיק" בעיר אלעד ת"ז

בו מובאים דיני שבת המצויים בזמנינו והנחוצים לכל אדם בלשון צה וקצור השווה לכל נפש עם ציונים ומקורות, ביאורים והודושים, כולל מפתח עניינים מפורט

הוצאת בית דפוס חריש, חריש, תל אביב

התכנים המוצגים נלקחו מהאתר ד' תמו"א - יו"ט, שער תורה לתורה שרת זמני
כתובת: תל אביב - יפו, רחוב המדע 10, תל אביב 6109901
טל: 0525953030 | גרפיקה ועיצוב: ציפי אהרון | 0525953030

את הספרים ניתן להשיג אצל איגאז אובד האפון: 053-3453020